

Mini příručka pro majitele

Zdravím novopečené majitele appenzella. V této knížce jsem se snažila shrnout to nejzákladnější z výchovy štěněte. Těm zkušenějším asi k ničemu nebude, začátečníkům, doufám, alespoň trochu pomůže.

Katka Milbachová
chov. st. Dakam
<http://psi.dakam.cz>

poznámka: v závorce je uveden „nadstandard“, který asi ne všichni budou potřebovat

obsah:

základní vybavení	2
krmení	2
ukázka jídelníčku	3
vývoj z hlediska etologie.....	4
schéma výchovy a základního výcviku.....	5
základní a užitečné povely	6
zásady výchovy	7
základní literatura.....	8
internetové stránky.....	8
zdravotní poznámka	8

základní vybavení

- bednu – dřevěnou nebo umělohmotnou, po výměně zubů i proutěný nebo molitanový košík (nebo dřev. boudu)
- 2 misky – na vodu a na krmení
- vodítko – klasické krátké (výstavní, dlouhé navíjecí, 4metrové - na obrany, stopovací šňůru)
- obojek – na běžné nošení (jednořadý řetízkový, postroj)
- hračky – míček, pískací hračku, provaz s uzlem, dřevěnou „kost“, míček s provázkem, hadr na přetahování, vycpanou, ponožku, koženou rukavici, gumové kolečko...
- náhubek

krmení

3. a 4. měsíc   nejlépe 4x denně

- v této době zkusit co nejvíce různých chutí (vařené a syrové maso, veškeré druhy ovoce a zeleniny, různé pamlsky z obchodu, různé mléčné výrobky) a to i v případě, že budete krmit granulemi, protože nikdy nevíte, co se vám jednou bude hodit

5. a 6. měsíc   3x denně

7. - 12. měsíc   2x denně

od 1 roku   1x denně

ukázka jídelníčku

Pokud se rozhodnete svému psu vařit, zde je ukázka jídelníčku, který je sestaven na 14 dní.

Po	zvěřina	chleba
Út	zvěřina	chleba
St	zvěřina + slun. olej	vločky přelité
Čt	pacička syr. + rybičky	rýže
Pá	vnitřnosti + česnek	rýže
So	kuřecí + droždí	vločky vařené
Ne	slepice syr. + vejce	vločky vařené
Po	pacička + ryby	těstoviny + oliv. olej
Út	srdce + sádlo	těstoviny + oliv. olej
St	srdce / jazyky	chleba
Čt	vnitřnosti + droždí	vločky přelité
Pá	slepice syr. + vejce	rýže
So	pacička + rybičky	rýže
Ne	mléčné	vločky v mléce

Základní krmnou dávku tvoří (pro dospělého psa) ½ dílu vařené a syrové zeleniny, 1 díl masa a 1 díl přílohy. U štěněte tvoří maso a mléčné výrobky více jak 50% denní dávky.

Obecně je důležité krmit pestrou stravou, střídat různé druhy masa, příloh i zeleniny.

vývoj z hlediska etologie

– co se v ten správný čas zanedbá, velmi obtížně se později dohání

2. měsíc	vtištění člověka - toto období probíhá u chovatele
3. měsíc	poznávání společnosti psů a lidí
4. měsíc	poznávání různých prostředí a rušivých vlivů, dokončení socializace - nejlépe v psí školce
5. a 6. měsíc	období velmi snadného a rychlého učení, hledání autority, základy výcviku (už ne pouze hravou formou)
7. a 8. měsíc	puberta (hodně zhruba, její termín a délka je velmi individuální)

různá prostředí - louka, les, pole, potok, rybník, město, hodně lidí, auto, autobus, vlak, tma, hospoda, sklep, hala, výtah, schody (dřevěné, železné, dřevěné), lávka (železná, dřevěná), vysoká tráva...

rušivé vlivy - vysavač, koště, domácí a hospodářská zvířata, lino, děti, kočárek, kolo, člověk s holí, oheň, špatné počasí, sprcha, rozprašovač, mixér, troubení auta...

schéma výchovy a základního výcviku

3. měsíc

- zvyknout na jméno, vodítko a obojek
- základy přivolání
- naučení čistotě a zdravotní úkony (prohlídka zubů, čištění uší, vyndávání klíštěte, zasřihávání drápků, prohlídka jakékoli části těla - břicho, oblast pod ocasem, tlapky...)
- základy: sedni, na místo, přinášení hraček a přetahování
- často navštěvovat prostředí s hodně lidmi a nejlépe i psy!

4. měsíc

- rušivé vlivy na procházkách, různá prostředí
- často navštěvovat rušná prostředí s hodně lidmi a i psy!
- docvičení přivolání (ne předpisově, ale musí už dostatečně rychle a na poprvé přijít)
- stále často zkoušet zdravotní úkony
- (základy stop, obran)

5. a 6. měsíc

- období fixace na pána
- přesné provádění cviků poslušnosti
- pozor na sklony k toulání (pokud se to teď naučí, už nepřestane)
- (hlídání předmětu, komplikovanější stopy, krátkodobé odložení, chození na kladině)

základní a užitečné povely

– ke mně, zůstaň, pust', aport (přines), sedni, ticho

<i>na místo</i>	odkázání na pelech (nebo do boudy)
<i>čekej</i>	pes se nemusí vrátit až k nám (ke mně), musí ale zůstat na místě a nepokračovat v cestě
<i>volno</i>	po tomto povelu byste neměli několik minut po psu nic chtít
<i>fuj</i>	pes tuto činnost nesmí dělat nikdy (např. sbírat „fujtajbly“ ze země)
<i>ukaž zuby</i>	pes si je musí v klidu nechat prohlídnout (nutné na výstavě a při uchovnění)
<i>dolu</i>	např. z gauče
<i>hop</i>	na gauč i přes jakoukoliv překážku
<i>neotravuj, stačí, nech toho</i>	povel, kterým psovi říkáte, že teď nemáte čas se mu věnovat nebo aby přestal obtěžovat kohokoli jiného (používám ho i když chci ukončit např. vítání)
<i>nesmíš</i>	činnost nesmí dělat teď, ale zítra nebo jinde už může (odpočívat na křesle, skákat na nás při vítání, hrabat na zahradě, vlézt do rybníka, štěkat...)
<i>za mně (za paty)</i>	např. při přecházení silnice, aby pes šel těsně za námi

zásady výchovy

- na začátku se musí celá rodina domluvit, co pes může a co ne, aby zásady dodržovali všichni
- co má pes zakázáno, nesmí nikdy (pokud nechcete, aby např. loudil u stolu, tak mu od stolu nikdy nic nesmíte dát; pokud nesmí do ložnice, tak tam nesmí ani „prozatím“ než si u vás zvykne...)
- každý vydaný povel musí pes splnit (např. štěně nevolejte „ke mně“, když se rozběhne za jiným psem, nemáte šanci ho přivolat a navíc si kazíte poslušnost)
- pes musí mít svoje místo, kde bude mít klid (děti naučte, že pokud je pes na místě, že ho nesmí vyrušovat)
- v prvních měsících je zakázán jakýkoli trest za neuposlechnutí povelu, žádoucí je naopak častá pochvala
- povinné je mít zásobu pamlsků neustále u sebe, protože základem všeho je motivace a odměna
- nezapomeňte v prvních dvou měsících, co budete mít štěně doma, neustále seznamovat pejska s cizími lidmi a psy - jinak můžete mít problém po celý život Vašeho aplíka
- appenzell se musí hlavně unavit psychicky, takže vymýšlejte co nejvíce různých činností, aby se štěně nenudilo a nezačalo si vymýšlet své vlastní hry
- pokud bude aplík bydlet venku, věnujte se mu o to intenzivněji, protože jeho přáním je být co nejvíce mezi svojí "smečkou" a vyčlenění ze smečky špatně snáší
- appenzell potřebuje důslednou, ale láskyplnou výchovu; je velmi citlivý na neoprávněné potrestání a tvrdé zacházení

základní literatura

Vladimír Mikulica - Poznej svého psa

- knížka o etologii (mají ji v levných knihách)

Zdeněk Procházka - Chov psů

- kniha podává o základní informace o výchově, výcviku, krmení, chovu... prostě o všem (nedávno znovu vyšla)

Cyryla Karpfová - Vychováváme psa

- poutavé povídky shrnující vše, co čeká majitele v prvním roce života štěněte, zásady se musí hledat „mezi řádky“

Eva Nohelová - Poznej a vychovej svého psa

- také shrnuje vše potřebné při výchově štěněte, ale více fakticky a heslovitě (mají ji na www.chovatelskaliteratura.cz)

internetové stránky

<http://www.vycvikpsa.cz>

- vše o výchově a výcviku (v archivu „výcvik všestranného psa“)

<http://www.kssp.cz>

- stránky Klubu švýcarských salašnických psů

zdravotní poznámka

- u aplíků se vyskytuje dysplazie kyčelních kloubů, proto se štěně nesmí překrmovat, přetěžovat příliš dlouhými procházkami ani cíleným tréninkem a je nutné omezit častou chůzi do a ze schodů a to zhruba do 9 měsíců věku